

עפ"ת (חיפה) 30192-09-25 - מוחמד זידאן נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 30192-09-25 - מוחמד זידאן נ' מדינת ישראל מחוז חיפה

עפ"ת (חיפה) 30192-09-25

מוחמד זידאן

עו"ד אמיר אלרון

נגד

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה פלילי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[11.12.2025]

לפני הרכב כבוד השופטים:

השופט אברהם בולוס [אב"ד]

השופט מאזן דאוד

השופט ניצן סילמן

ע"י עו"ד רמי סלאמה

פסק דין

1. ערעור על חומרת העונש בגז"ד של בית המשפט לתעבורה בחיפה (כב' סגנית הנשיאה השופטת מיכל דויד) שניתן

בגמ"ר. 6384-09-20

2. המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בשתי עבירות של גרימת מוות בנהיגה רשלנית, בניגוד לסעיפים 64+40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), גרימת נזק לגוף ולרכוש, עבירה בניגוד לתקנה

21(ב)(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 וסעיפים 68 ו-62(2) לפקודה, וכן נהיגה ללא פוליסת ביטוח בתוקף, עבירה בניגוד לסעיף 2(א) פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970

3. עפ"י עובדות כתב האישום, ביום 29.3.19 המערער נהג ברכב מסוג אופל מכיוון כללי מערב למזרח, בעוד שהרכב

בו ישבו שתי המנוחות במושב האחורי (להלן: הרכב האחר) נסע במסלול הנגדי. במהלך נסיעת המערער בעקומה

לימין, רכבו סטה לנתיב הנגדי, ללא כל סיבה הקשורה ברכב או בתנאי הדרך, והתנגש חזיתית ברכב האחר.

בעקבות התאונה שתיים מהנוסעות ברכב האחר נחבלו אנושות ובהמשך נפטרו, כן לשתי נוסעות נוספות באותו הרכב נגרמו נזקי גוף כמו גם למערער עצמו.

4. לאחר שניתנה הכרעת הדין, ומפאת גילו הצעיר של המערער עניינו הופנה לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן. בתסקיר הראשון צוין כי המערער נטל אחריות מלאה על מעשיו, אם כי טען שהשמש סנוורה אותו, ומרגע זה אינו זוכר את אשר אירע. כן צוין בתסקיר כי בזמן התאונה המערער היה סטודנט לתואר ראשון בחוג למדעי ההתנהגות במכללה האקדמית "צפת", ולאחר מכן המשיך ללימודי סיעוד והוכר כאח מוסמך בשנת 2024. שירות המבחן עמד בתסקיר משלים על התרשמותו החיובית מהמערער והיעדר דפוסים עבריינים, על נסיבותיו האישיות והשלכות העונשים הצפויים עליו, תוך שצוינו במקביל גם חומרת העבירות בהן הורשע והתוצאות הטראגיות של התאונה. בסוף תסקיר זה שירות המבחן המליץ להטיל על המערער עונש מאסר בדרך של עבודות שירות ברף העליון בשילוב עם ענישה מרתיעה צופה פני עתיד. לחילופין- צוין כי במידה ויוטל על המערער עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, בית המשפט מתבקש להפנותו להליך של מיון מוקדם, על מנת שישוּבץ במתקן כליאה המתאים לצרכיו.
5. בגז"ד המפורט בית המשפט קמא ציין כי המערער במעשיו פגע פגיעה אנושה בערך קדושת החיים ובערכים חברתיים מוגנים נוספים, בראשם שלום הציבור וביטחונו, זכות המשתמשים בדרך לנסוע בבטחה וכן שמירה על שלטון החוק. באשר לנסיבות ביצוע העבירה בית המשפט קמא הדגיש את התוצאה הטראגית במותן של שתי נוסעות וחבלתן המורכבת של שתיים נוספות. נוסף לאמור, בית המשפט קמא הזכיר העובדה שרשלנותו של המערער לא הייתה "רגעית". בהתאם לממצאי הבוחן המשטרתי, עמם הסכים המומחה מטעם ההגנה, רכבו של המערער סטה באופן כמעט מלא לנתיב הנגדי, כאשר נהיגתו לא מכוסה בפוליסת ביטוח חובה כדין.
- בהמשך בית המשפט קמא עמד בפירוט על מדיניות הענישה ומצא כי מתחם העונש ההולם בגין העבירות שבהן הורשע המערער נע בין 9 חודשי מאסר בפועל ובין 24 חודשי מאסר בפועל, פסילה בפועל שבין 8 שנים ועד 20 שנים, פסילה על תנאי, מאסר על תנאי, קנס בהתאם להוראות סעיף 40ח' לחוק העונשין וכן פיצוי למשפחת המנוחות.
6. בקביעת העונש בתוך המתחם בית המשפט קמא נתן משקל לעובדה שהמערער לא מסר את הסיבה בגינה סטה אל עבר הנתיב הנגדי. גם לאחר הרשעתו בכל העבירות המיוחסות לו, הוא המשיך וטען בפני שירות המבחן כי התאונה ארעה בשל כך שסונוור מהשמש וכי מרגע הסנוור אינו זוכר כלום. ניתן משקל לגילו הצעיר, להיעדר עבר פלילי, להשלכת העונש על המערער ומשפחתו, לחלוף הזמן, לעמדת שירות המבחן ולעובדה שרשלנות המערער נמצאת ברף חומרה גבוהה.
- מכל אלה, בית המשפט קמא הטיל על המערער מאסר בפועל למשך 15 חודשים, מאסר על תנאי, פסילה בפועל למשך 12 שנים, פסילה על תנאי וגם חייבו בתשלום פיצויים למשפחות המנוחות.
7. בהודעת הערעור המפורטת וגם בטיעוניו לפנינו הסיגור המלומד טען כי העונש מחמיר עם המערער במידה רבה הן ברכיב המאסר בפועל וגם הפסילה בפועל. הסיגור המלומד עמד על פסיקה אשר לגישתו מחזקת את עמדתו, עתר להזמנת תסקיר משלים שבגדרו תוצג "תוכנית שיקום מוצקה", כן לקבל את הערעור בכך שיוטל על המערער מאסר לריצוי בעבודות שירות ולקצר בתקופת הפסילה בפועל.

8. עיינו בגז"ד, בהודעת הערעור ושמענו טענות הצדדים לפנינו היום, ואיננו סבורים כי קיימת הצדקה להתערבותה של ערכאת הערעור.
9. נקבע לא אחת כי:
- "מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת גרם מוות ברשלנות בכלל, ובעת נהיגה בפרט, הינה חדה, ברורה ועקבית. בית משפט זה חזר וקבע מספר לא מבוטל של פעמים כי בעת קביעת העונש בעבירות אלו ניתן משקל רב לדרגת הרשלנות בה נהג המורשע בדין, וכי במקרים חריגים בלבד יהא הלה פטור ממאסר בפועל" (רע"פ 5047/18 עמר בלאל נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (03.07.18)).
- זו עמדת הפסיקה באשר לעבירה בה עסקינן לפיה העונש הראוי כולל בחובו מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה למעט מקרים יוצאי דופן (רע"פ 1605/15 אברהמים מוסא נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (10.03.15)). זו הגישה לנוכח חשיבות ההגנה על הערך החברתי של קדושת החיים - הגנה אשר אפשרית בהגברת ההרתעה לשם הקפדה על כללי זהירות ראויים (רע"פ 548/05 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 לחוות דעת כב' השופטת פרוקצ'ה (19.1.06)); כן משקל רב יש ליחס לנסיבות ביצוע העבירה ובעיקר עוצמתה של הרשלנות שהביאה לתוצאה הטראגית. עוד מקובל, כי נסיבותיו האישיות של הנאשם נסוגות מפני האינטרס הציבורי במיגורה של עבירה זו שגובה מחיר קשה ומובילה לתוצאות טראגיות, דבר הנכון גם לעניין היעדרו של עבר פלילי, שכן לרוב עבירה זו מבוצעת ע"י נאשמים נורמטיביים: "על כן התחשבות בנסיבות האישיות לפטור ממאסר בפועל תהא במקרים חריגים, וכמובן תוך הבאה בחשבון של מידת הרשלנות בכל מקרה ספציפי" (רע"פ 2996/13 טטיאנה נייאזוב נ' מדינת ישראל, פסקה כ"א (13.8.14)) (להלן: עניין נייאזוב); ראו גם: ע"פ 6755/09 ארז אלמוג נ' מדינת ישראל, פסקה 6 והאסמכתאות שם (16.11.09).
10. זו עמדתו העקבית של בית המשפט העליון גם כאשר עסקינן במעשה או מחדל רשלניים רגועים או מקריים והנובעים מחוסר תשומת לב אשר הובילו לקיפוד חיי אדם, כמו ברוב תאונת הדרכים הקטלניות: "סוף דבר: משקופחו חיי אדם ברשלנותו של נהג, המדיניות השיפוטית היא מאסר בפועל, בהיעדר נסיבות אישיות חריגות מאוד המצדיקות זאת.
- קשיים אישיים ומשפחתיים הכרוכים בכניסה למאסר הם אינהרנטיים למצב, ועל כן ככלל לא ייראו אלה כנסיבות להקלה (עניין אלמוג; עניין מזרחי; עניין הרמוס). בשלושת המקרים שבפנינו נראה כי רף הרשלנות היה גבוה, ואין בנסיבות האישיות - מצערות ככל שיהיו - כדי להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל" (עניין נייאזוב, פסקה כה).
11. כפי שבית המשפט קמא ציין המערער בהתנהגותו העמיד את הציבור בסיכון מוגבר, שהתממש הלכה למעשה, בכך שללא כל סיבה הנעוצה בתנאי הדרך, במצבו המכאני של הרכב או במצבו של המערער עצמו, הוא סטה עם רכבו לנתיב הנגדי והתנגש חזיתית ברכב שנסע שם.

12. אנו תמימי דעים עם בית המשפט קמא כי היעדר הקפדה על כללי הזהירות, מידת הסטייה לנתיב הנגדי וחומרתה של רשלנות המערער, במיוחד כאשר התוצאה מהתנהלות זו היא ששתי נוסעות מצאו את מותן ושתיים נוספות נחבלו בעקבות התאונה, מחייבת הטלת ענישה מחמירה :
- " גזירה של עונש זהה על מי שגרם למותו של אחד ועל מי שגרם למותם של רבים, עלולה להיתפס כדילול של ערך חיי האדם, ואף לפגוע במידת ההרתעה הראויה. אין זו הגזירה המתאימה לשיטת משפטנו. יתר על כן, גם מנקודת מבט המתמקדת בעושה דווקא, ולא בקורבנות, ישנה הצדקה לגזירת העונש בהתאם לתוצאות מעשיו, ככל שתוצאות אלו צפויות הן. התוצאה הטרגית של האירוע ניתנת לצפייה מראש, שהרי הנהג יודע כי הוא אחראי על כלי בעל כוח קטלני" (ע"פ 3545/18 אשרף קיקס נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.02.2019))
- ועוד כאשר ההודאה ונטילת האחריות המאוחרות כנותן מוטלת בספק, עמדת שירות המבחן, היעדר נסיבות אישיות חריגות כמו גם מדיניות הענישה - כל אלה, כמכלול, מובילים למסקנה כי לא ניתן להימנע ממאסר בפועל.
13. נחזור ונדגיש, כי סטייה ממדיניות ענישה זו אפשרית במקרים חריגים ואף יוצאי דופן - ולא מצאנו כאלה במקרה זה; אדרבא, העונש ההולם למערער הוא מאסר בפועל ופסילה ממושכת נוכח התוצאה הקשה ועוצמת הרשלנות. תגובה עונשית הולמת דרושה גם כחלק מתרומתו של בית המשפט במלחמה בריבוי תאונות הדרכים הקטלניות ולשם קידום תכלית ההרתעה וההגנה על הערך החשוב של קדושת החיים. כאשר עסקינן בתופעה שכיחה של זלזול בכללי הבטיחות בדרך ואי הקפדה על הוראות הדין החותרת תחת קדושת החיים, נדרשות, כפי שהקדמנו, נסיבות אינדיבידואליות מיוחדות ואף יוצאות דופן כדי להצדיק חריגה מהתגובה העונשית הראויה בדבר הטלת מאסר ופסילה בפועל ובמקרים חמורים אף לתקופות משמעותיות.
14. בקשתו של המערער להפניית עניינו בשנית לשירות המבחן חסרת כל בסיס. המערער עבר הליך שיקומי בשירות המבחן שנראה כי מוצה משלא באה המלצה נוספת לדחיה או להשתלבותו במסגרת טיפולית נוספת. מכאן לא מצאנו כל תכלית אמיתית להזמנת תסקיר משלים בשלב הערעור (רע"פ 2265/18 עמאר נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (29/3/18); רע"פ 6041/18 יוסי כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (22.10.18)).
15. ולסיום, גם אם העונש מחמיר במידה מסוימת, ואינו סבורים כך לא באשר למאסר וגם לא לרכיב הפסילה בפועל (השוו: עפ"ת (מרכז) 55349-09-23 זמן ביטאו נ' מדינת ישראל (29.1.24)); גמ"ר (נצרת) 4679-12-18 מדינת ישראל נ' עבד שלאעטה (24.6.22) והאסמכתאות שם), עדיין הדבר לא מצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור השמורה לסטייה בולטת ממדיניות הענישה (ראו, מני רבים: ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (27.4.2022); ע"פ 559/22 מדינת ישראל נ' יחיא, פסקה 15 (14.3.2022)).
- מכל האמור, אנו מורים על דחיית הערעור.
- ניתן היום, כ"א כסלו תשפ"ו, 11 דצמבר 2025, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.